

NAJDI
ODPOVEĎ

TRILÓGIA NESPÚTANÝ CHAOS

PATRICK
NESS

NÁJDI
ODPOVĚĎ

Patrick Ness
je autorom týchto kníh:

NESPÚTANÝ CHAOS

Počúvaj nôž

Nájdí odpoveď

Prebuď monštrum

Ďalšie knihy od autora:

Sedem minút po polnoci

My ostatní tu len tak žijeme

Niečo viac

Najdlhší deň Adama T.

NEPÚTANÝ CHAOS 2

NAJDI
ODPOVEĎ

PATRICK
NESS

sloart

Text © 2009, 2013 Patrick Ness
Translation © Ivana Cingelová 2018
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2019

Published by arrangement with Michelle Kass Associates Ltd, London

ISBN 978-80-556-3747-1

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Z anglického originálu
Patrick Ness – Chaos Walking Trilogy, Book 2: The Ask and the Answer,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Walker Books Ltd, London 2014,
preložila Ivana Cingelová.
Zodpovedný redaktor Erik Fazekaš
Editorka Dana Brezňanová
Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava v roku 2019.
Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

1 0 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

Cena uvedená na obálke knihy je nezáväzným
odporúčaním pre konečných predajcov.

Pre Patricka Galea

Ten, kto bojuje s monštrami,
by si mal dávať pozor,
aby sa jedným sám nestal.
A keď dlho hľadíte do priepasti,
aj priepasť hľadí späť do vás.

Friedrich Nietzsche

koniec

„ŠUM ĽA PREZRÁDZA, Todd Hewitt.“

Ten hlas...

V temnote...

Žmurkajúc otvorím oči. Všade samé tiene a šmuhy a svet sa točí a búši mi krv a dusí sa mi mozog a nedokážem myslieť a je tma...

Znova zažmurkám.

Počkať...

Nie, počkať...

Pred chvíľou, pred *chvíľou* sme boli na námestí...

Pred chvíľou som ju mal v náručí...

Umierala mi v náručí...

„Kde je?“ zavrčím do tmy, v ústach cítim krv, hlas mi chrapčí, môj šum rastie ako náhly hurikán, vysoký a červený a zúri-vý. „KDE JE?“

„Klášť otázky tu budem ja, Todd.“

Ten hlas.

Jeho hlas.

Niekde v temnote.

Niekde za mnou, niekde, kde ho nevidím.

Starosta Prentiss.

Znova zažmurkám a tmavá hmla sa začne meniť na obrovskú miestnosť, do ktorej prúdi svetlo len jedným veľkým kruhovým oknom v diaľke vysoko nado mnou, pričom sklo v ňom není číre, ale sfarbené do tvarov Nového sveta a jeho dvoch mesiacov, a kruh svetla dopadá len na mňa a nič iné.

„Čo ste s ňou spravili?“ zvolám a žmurkám, do očí sa mi rinie čerstvá krv. Pokúsím sa siahnuť si k nim a utrieť ju, ale zistím, že mám ruky zviazané za chrbtom, zaplaví ma panika a snažím sa vyslobodiť a zrýchli sa mi dych a zase vykriknem: „KDE JE?“

Len tak odnikiaľ priletí päšť a udrie ma do brucha.

Od nárazu ma prehne vpred a uvedomím si, že som priviazaný o drevenú stoličku a nohy mám pripútané k nohám tej stoličky, tričko som stratil niekde na prašnom svahu a ako si tak idem vygrčať prázdny žalúdok, všimnem si, že mám pod sebou koberec, na ktorom sa opakuje ten istý vzor Nového sveta a jeho mesiacov, znova a znova až donekonečna.

A spomínam si, že sme boli na námestí, na námestí, kam som bežal, držal ju, niesol ju, vravel jej, nech neumrie, nech neumrie, kým nedorazíme do bezpečia, kým nedorazíme do Kolísky, aby som ju mohol zachrániť...

Ale žiadne bezpečie tu *nebolo*, vôbec žiadne, bol tu len *on* a jeho muži a vzali mi ju, *vzali* mi ju z náručia...

„Všimli ste si, že sa nepýta: *Kde som?*“ poznamená starostov hlas, ktorý sa tam niekde vznáša. „Jeho prvé slová zneli: *Kde je?* a jeho šum vraví to isté. Zaujímavé.“

Hlava mi pulzuje spolu s bruchom, preberám sa ešte viac a spomínam si, že som s nimi *bojoval*, bojoval som s nimi, keď mi ju zobrali, až kým mi do spánku nevrátila pažba zbrane a poslala ma do temnoty...

Potlačím tlak v hrdle, potlačím paniku a strach...

Lebo toto je koniec, šak?

Koniec všetkého.

Starosta ma dostal.

Starosta ju dostal.

„Ak jej ublížite...“ vyhrknem, brucho ma od úderu furt bolí. Stojí predou mnou pán Collins, napoly v tieňoch, pán Collins, čo pestoval kukuricu a karfiol a staral sa o starostove kone a teraz nado mnou stojí s pištoľou v puzdre, puškou prehodenou cez plece a pästou, čo sa dvíha, aby ma zase udrela.

„Vyzerala, že jej už predtým dosť ublížili,“ zastaví starosta pána Collinsa. „Chúďa.“

Zatnem zviazané ruky. Šum mám neforemný a napoly zmlátený, no stále vzrastie pri spomienke na to, ako na nás Davy Prentiss mieri zbraň, ako mi padá do náručia, ako krváca a lapá dych...

A potom mi ešte viac sčervenie vďaka pocitu, ako moja päst dopadá na tvár Davyho Prentissa, ako Davy Prentiss padá z koňa, noha sa mu zachytí o strmeň a kôň ho vlečie ako obyčajné smetie.

„No,“ pokračuje starosta, „to vysvetľuje, kam záhadne zmizol môj syn.“

A keby som o tom nevedel svoje, povedal by som, že znie skoro až *pobavene*.

No uvedomím si, že to usudzujem len podľa jeho hlasu, ráznejšieho a bystrejšieho ako jeho akýkoľvek starý prentissovský hlas, a že to nič, čo z neho vychádzalo, keď som dobehol do Kolísky, je stále veľkým ničím, nech sme to už kdekoľvek, a sprevádza to veľké nič pána Collinsa.

Nemajú šum.

Ani jeden.

Jediný šum je tu ten môj, ktorý bľachí ako zranené teľa.

Vykrútim krk a hľadám starostu, ale príliš to bolí, aby som ho moc otáčal, a viem povedať akurát to, že sedím v lúči prahného farebného svetla uprostred takej veľkej miestnosti, že skoro nedovidím na steny v diaľke.

A potom v tme zbadám stolík, ktorý stojí zrovna tak ďaleko, že nerozoznám, čo je na ňom.

Vidím len lesk kovu, čo sa trblieta a sľubuje veci, na ktoré nechcem myslieť.

„Stále som preňho starosta,“ povie jeho hlas, znova veselý a pobavený.

„Teraz je to prezident Prentiss, chlapče,“ zavrčí pán Collins. „Zapíš si to za uši.“

„Čo ste s ňou spravili?“ pokúšam sa zase otočiť, jedným smerom, druhým smerom, strhávam sa od bolesti v krku. „Ak sa jej čo i len *dotknete*...“

„Dorazíš si dnes ráno do môjho mesta,“ preruší ma starosta, „nemáš nič, ani len tričko, len dievča v náručí, ktorému sa prihodila príšerná nehoda...“

Môj šum vzkypí. „To nebola žiadna *nehoda*...“

„Vskutku príšerná nehoda,“ pokračuje starosta a v jeho hlase postrehnem prvý náznak netrpezlivosti, čo som počul, keď sme sa stretli na námestí. „Taká príšerná, že stojí na prahu smrti, a tu máme chlapca, na ktorého hľadanie sme vynaložili toľko času a energie, chlapca, ktorý nám spôsobil toľko problémov, ktorý nám tak *ochotne* ponúkol, že ak *zachránime to dievča*, spraví všetko, čo budeme chcieť, a hľa, keď sa presne o to snažíme...“

„Je v poriadku? Je v bezpečí?“

Starosta zmĺkne a pán Collins spraví krok vpred a udrie ma po tvári. Hodnú chvíľu sa mi po líci šíri štipľavá bolesť, sedím na mieste a dychčím.

Potom starosta vstúpi do kruhu svetla rovno predo mnou.

Stále je dobre oblečený, šaty má ako vždy vyžehlené a čisté, akoby ich vôbec nenosil muž, ale len chodiaca a hovoriaca kocka ľadu. Ešte aj pán Collins je špinavý od potu a hliny a podľa očakávaní smrdí, ale starosta nie, on nie.

V porovnaní s ním pôsobíte, akoby ste neboli nič než špina, ktorú treba upratať.

Otočí sa ku mne a predkloní sa, aby sa mi mohol dívať rovno do očí.

A potom mi položí otázku, akoby bol len zvedavý.

„Ako sa volá, Todd?“

Prekvapene zažmurkám. „Čože?“

„Ako sa volá?“ zopakuje.

Musí vedieť, ako sa volá. Musel som to mať v šume...

„Viete, ako sa volá,“ odvrknem.

„Chcem, aby si mi to povedal ty.“

Prenesiem pohľad na pána Collinsa, ktorý tam stojí s prekríženými rukami, a aj v tichu je z výrazu na jeho tvári jasné, že by ma s radosťou otrepal o zem.

„Ešte raz, Todd,“ povie starosta veselo, „a bol by som veľmi rád, keby si mi odpovedal. Ako sa volá? To dievča z iného sveta.“

„Ak viete, že prišla z iného sveta,“ odsekнем, „tak musíte vedieť, ako sa volá.“

A vtedy sa starosta usmeje, normálne sa *usmeje*.

A ja som sa v živote tak nebál.

„Takto to nefunguje, Todd. Funguje to tak, že ja pološím otázku a ty mi dáš odpoveď. Takže. Ako sa volá?“

„Kde je?“

„Ako sa volá?“

„Povedzte mi, kde je, a ja vám poviem, ako sa volá.“

Vzdychne, ako keby som ho sklamal. Raz kývne hlavou na pána Collinsa, ktorý pristúpi a zase mi vrazí do brucha.

„Je to jednoduché, Todd,“ vraví starosta, keď ma nad kobercom napína. „Stačí, aby si mi povedal, čo chcem vedieť, a prestaneme. Rozhodnutie je na tebe. Úprimne, nechcem ti ďalej ubližovať.“

Dychčím, predkláňam sa, od bolesti v bruchu sa mi ťažko nasáva dostatok vzduchu. Cítim, ako sa putá na zápästiach pod mojou váhou napínajú, cítim, ako sa mi na tvár lepí krv a hneď zasychá, a so zakaleným zrakom pozriem zo svojho malého svetelného väzenia uprostred miestnosti, miestnosti bez východov...

Miestnosti, kde zomriem...

Miestnosti...

Miestnosti, kde neni ona.

A niečo v mojom vnútri si vyberie.

Ak je toto koniec, tak sa niečo v mojom vnútri rozhodne.
Rozhodne sa nič nepovedať.

„Viete, ako sa volá,“ poviem. „Zabite ma, ak chcete, ale už viete, ako sa volá.“

A starosta ma len sleduje.

Ubehne najdlhšia minúta môjho života, počas ktorej ma sleduje, číta, uvedomuje si, že to myslím vážne.

A potom pristúpi k drevenému stolíku.

Pozriem sa tam, ale jeho chrbát zakrýva, čo robí. Počujem, že sa hrá s vecami na stole, zaznie *škráb*, keď potiahne kov po dreve.

„Urobím všetko, čo chcete,“ povie a uvedomím si, že napodobňuje moje vlastné slová. „Len ju zachráňte a urobím čokoľvek, čo chcete.“

„Nebojím sa vás,“ vyhlásim, hoci môj šum je plný myšlienok na všetky tie veci, čo môžu byť na stole, a tvrdí čosi iné. „Nebojím sa umrieť.“

A uvažujem, či to myslím vážne.

Otočí sa ku mne s rukami za chrbtom, takže nevidím, čo vzal. „Pretože si muž, Todd? Pretože byť mužom znamená nebať sa umrieť?“

„Áno,“ prisvedčím. „Lebo som muž.“

„Ak sa nemýlim, narodeniny budeš mať až o ďalších štrnásť dní.“

„To je len číslo.“ Sťažka dýcham, žalúdok mi pri tých rečiach robí kotrmelce. „Nič neznamená. Ak by som bol na Starom svete, mal by som...“

„Toto neni Starý svet, *chlapče*,“ ozve sa pán Collins.

„Nemyslím, že tým chcel povedať toto, pán Collins,“ poznamená starosta so zrakom stále upretým na mňa. „Však, Todd?“

Prechádzam pohľadom z jedného na druhého. „Zabil som,“ poviem. „Zabil som.“

„Áno, nepochybujem, že si zabil,“ povie starosta. „Vidím, ako sa hanbíš. Ale otázka je, koho? *Koho* si zabil?“ Vstúpi do tmy mimo svetelného kruhu a nech už vzal zo stola čokoľ-

vek, stále to počas toho, ako prejde za mňa, nevidím. „Alebo by som sa mal pýtať čo?“

„Zabil som Aarona,“ pokúsím sa ho sledovať a nepodari sa mi to.

„Naozaj?“ Jeho chýbajúci šum je príšerný, predovšetkým, keď starostu nevidíte. Neni ako ticho dievčaťa, ticho dievčaťa je stále čulé, stále živé a má v tom všetkom šume, čo okolo neho rachotí, tvar.

(myslím na ňu, myslím na jej ticho, na bolesť z neho)

(nemyslím na jej meno)

Ale starostovo ticho, nech to spravil akokoľvek, nech akokoľvek dokázal, že on a pán Collins nemajú šum, je ako nič, je ako niečo mŕtve, nemá to tvar či šum, či život o nič viac ako kameň alebo stena, pevnosť, ktorú nikdy nedobijete. Predpokladám, že číta môj šum, ale ako si môžete byť niečím takým istí, keď sa človek premenil na kameň?

Aj tak mu ukážem, čo chce vidieť. Vytiahnem v šume napred kostol pod vodopádom. Vytiahnem celý pravdivý boj s Aaronom, všetko zápasenie a krv, vytiahnem to, ako s ním bojujem a bijem ho a zvaľujem na zem, vytiahnem, ako beriem do ruky nôž.

Vytiahnem, ako Aarona bodám do krku.

„Je v tom pravda,“ skonštatuje starosta. „Ale je to celá pravda?“

„Je,“ zdvihnem svoj šum hlučne do výšky, aby som zablokoval všetko ostatné, čo by mohol počuť. „Je to pravda.“

Stále znie pobavene. „Myslím, že mi klameš.“

„Neklamem!“ prakticky vykriknem. „Spravil som to, čo Aaron chcel! Zavraždil som ho! Stal som sa podľa vašich vlastných zákonov mužom a môžete ma zobrať k sebe do armády a spravím všetko, čo chcete, len mi povedzte, čo ste s ňou spravili!“

Vidím, že pán Collins zbadá spoza mňa znamenie a zase pristúpi o krok bližšie, zaháňa sa pästou a...

(nemôžem si pomôcť)

Tak prudko sa uhnem, až stoličku o pár centimetrov posuniem...

(sklapni)

A rana nedopadne.

„Dobre,“ povie starosta a znie tak trochu spokojne. „Dobre.“ Zase sa v tme pohne. „Dovoľ, aby som ti vysvetlil isté veci, Todd,“ vraví. „Nachádzaš sa v ústredí bývalej katedrály, z ktorej sa včera stal prezidentský palác. Priviedol som ťa k sebe domov s nádejou, že ti pomôžem. Pomôžem ti pochopiť, že si sa mylil v nezmyselnom boji, čo si viedol proti mne, proti nám.“

Jeho hlas sa presunie za pána Collinsa...

Jeho hlas...

Na sekundu sa mi zdá, akoby nerozprával nahlas...

Akoby mi rozprával rovno v hlave...

Potom to zmizne.

„Moji vojaci by mali doraziť zajtra popoludní,“ hýbe sa starosta ďalej. „Ty, Todd Hewitt, mi najprv povieš, o čo ťa žiadam, a potom dodržíš svoje slovo a pomôžeš mi stvoriť novú spoločnosť.“

Zase vstúpi do svetla a zastane predou mnou, ruky má za chrbtom a furt nevidím to, čo vzal zo stola.

„No to, čo by som tu chcel dnes začať, Todd,“ vraví, „je proces, počas ktorého pochopíš, že nie som tvoj nepriateľ.“

Tak ma to prekvapí, že sa na chvíľu prestanem báť.

Neni môj nepriateľ?

Vyvalím oči.

Neni môj nepriateľ?

„Nie, Todd,“ potvrdí. „Nie som tvoj nepriateľ.“

„Ste vrah,“ vyhrknem bez rozmyšľania.

„Som generál,“ odvetí. „Nič viac, nič menej.“

Hľadím naňho. „Zabíjali ste ľudí počas cesty sem. Zabíjali ste ľudí v Záhorí.“

„Počas vojny sa dejú poľutovaniahodné veci, ale tá vojna sa teraz skončila.“

„Videl som, ako ste na nich strieľali,“ vravím a je mi odpor-
né, že slová muža bez šumu znejú tak pevne ako kameň, kto-
rým sa nedá pohnúť.

„Ja osobne, Todd?“

Prehltnem kyslú chuť v ústach. „Nie, ale tú vojnu ste *začali vy!*“

„Bolo to nutné,“ povie. „Na záchranu chorej a umierajú-
cej planéty.“

Dýcham čoraz rýchlejšie, myseľ sa mi zahmlieva, hlavu
mám ťažšiu ako kedykoľvek predtým. Ale aj šum mám čer-
venší. „Zavraždili ste Cilliana.“

„Nanajvýš poľutovaniahodné,“ povie. „Bol by z neho skve-
lý vojak.“

„Zabili ste moju mamu,“ preskakuje mi hlas (sklapni), šum
mi napĺňa hnev a žiaľ, žmúrim uslzené oči (sklapni sklapni
sklapni). „Zabili ste všetky ženy v Prentissove.“

„Veríš všetkému, čo ti povedia, Todd?“

Nastane ticho, ozajstné, keď to dochádza ešte aj môjmu šu-
mu. „Netúžil som zabíjať ženy,“ dodá starosta. „Nikdy.“

Padne mi sánka. „Áno, túžil...“

„Teraz nie je čas na hodinu dejepisu.“

„Ste *klamár!*“

„A ty sa domnievaš, že vieš všetko, však?“ Jeho hlas schlad-
ne, odstúpi odo mňa a pán Collins ma zboku tak tresne do hla-
vy, že sa skoro prekotím na zem.

„Ste **KLAMÁR A VRAH!**“ zrevem, v ušiach mi od tej rany
furt zvoní.

Pán Collins ma udrie aj z druhej strany, silno ako kusom
dreva.

„*Nie som tvoj nepriateľ, Todd,*“ zopakuje starosta. „Prosím,
prestaň ma nútiť ubližovať ti.“

Hlava ma tak strašne bolí, že nič nepoviem. *Nedokážem* nič
povedať. *Nedokážem* povedať to slovo, čo chce počuť. *Nedo-
kážem* to povedať bez toho, aby ma nezbili až do bezvedomia.

Je koniec. Musí to byť koniec. Nenechajú ma nažive. Nene-
chajú *ju* nažive.